

394D0268

6.5.94

EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI

N:o L 115/31

NEUVOSTON PÄÄTÖS,

tehty 26 päivänä huhtikuuta 1994,

Euroopan atomienergiayhteisöä koskevasta yhteisön tutkimus- ja koulutustoiminnan puiteohjelmasta (1994–1998)

(94/268/Euratom)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen, ja erityisesti sen 7 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen⁽¹⁾,ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon⁽²⁾,ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁽³⁾,

sekä katsoo, että

yhteisön ydinalan tutkimus- ja koulutustoiminta voi olla perustamissopimuksen 7 artiklassa määriteltyjen monivuotisen puiteohjelman ja erityisohjelmien kohteena,

päätokeellä 90/221/Euratom, ETY⁽⁴⁾ neuvosto on hyväksynyt kaudeksi 1990–1994 parhaillaan täytäntöön pantavan kolmannen puiteohjelman teknologian tutkimuksen ja kehityksen (RTD) alalla; komissio esitti 9 päivänä huhtikuuta 1992 arvion kolmannen puiteohjelman edistymisestä; neuvosto määräsi päätöksessä 93/167/ETY⁽⁵⁾ täydentävästä rahoituksesta kolmannen puiteohjelman kahdelle viimeiselle täytäntöönpanovuodelle,

on arvioitu aiheelliseksi hyväksyä kaudeksi 1994–1998 uusi ydinalan tutkimuksen ja koulutuksen puiteohjelma yhteisön monivuotisen toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi kyseisellä alalla,

perustamissopimuksen 4 artiklan 1 kohdassa määrätään, että yhteisön ydinalan tutkimus- ja koulutustoiminnan tarkoituksena on täydentää jäsenvaltioissa harjoitettua toimintaa, ja että yhteisön toiminnan on näin ollen lisättävä jäsenvaltioissa toteutetun toiminnan arvoa; yhteisön toiminnan on teknologisen tutkimuksen ja kehityksen osalta lisäksi pääasiassa kohdistuttava tarkoin valikoituun toimintaan selvästi määriteltyjen perusteiden mukaisesti,

yhteisön tutkimustoiminnolla pyritään ainoastaan rauhanomaisiin tavoitteisiin perustamissopimuksen 2 artiklan mukaisesti,

yhteisön olisi edelleenkin kohdistettava tutkimustoimintansa geneeriseen ja kilpailun varalta tehtävään tutkimukseen,

yhteisön on tuettava ainoastaan laadullisesti korkeatasoista tutkimustoimintaa,

olisi jatkettava ydinfission turvallisuutta ja hallittua lämpöydin fuusiota koskevia tutkimustoimia; nämä toimet pannaan täytäntöön erityisohjelmissa, jotka perustuvat yritysten, tutkimuskeskusten ja yliopistojen kanssa tehtävään yhteistyöhön sekä näiden keskinäiseen yhteistyöhön,

yhteisön tutkimusaloilla olisi edistettävä yhteistyötä kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa; kyseisen toiminnan alalla on tärkeää, että yhteisöllä on edelleenkin tärkeä kansainvälinen rooli ydinfission turvallisuutta koskevalla alalla erityisesti Keski- ja Itä-Euroopan maille ja entisestä Neuvostoliitosta syntyneille valtioille;

lisäksi on tärkeää tarvittaessa jatkaa hallittua lämpöydin fuusiota koskevaa kansainvälistä yhteistyötä kolmansien maiden kanssa; yhteisön toiminnan ja erikoistuneiden kansainvälisten järjestöjen harjoittaman tutkimustoiminnan keskinäistä täydentävyyttä olisi järjestelmällisesti lisättävä ja varmistettava niiden parempi liittäminen toisiinsa; olisi pyrittävä toimimaan yhteistyössä muiden yhteisön toimintavälineiden kanssa (Phare tai Tacis),

⁽¹⁾ EYVL N:o C 230, 26.8.1993, s. 35⁽²⁾ EYVL N:o C 329, 6.12.1993, s. 328⁽³⁾ EYVL N:o C 34, 2.2.1994, s. 90⁽⁴⁾ EYVL N:o L 117, 8.5.1990, s. 28⁽⁵⁾ EYVL N:o L 69, 20.3.1993, s. 43

yhteisön tutkimustoiminnan tulosten levittämistä ja hyödyntämistä olisi lisättävä; perustamissopimukseen sisältyy täsmällisiä tietotaidon jakelua koskevia säännöksiä, joita sovelletaan pääasiassa ydintutkimusohjelmiin,

myös koulutuksen innostavuutta ja yhteisön tutkijoiden, erityisesti nuorten, liikkuvuutta olisi edistettävä,

Yhteinen tutkimuskeskus (YTK) edistää puiteohjelman täytäntöönpanoa erityisesti niillä aloilla, joilla sillä on asianmukainen toimivalta vaikuttaa puolueettomasti ja itsenäisesti yhteisön politiikkoihin; YTK kilpailee asteittain epäsuorien toimien ansiosta saatavissa olevasta rahoituksesta,

Euroopan neuvosto on ilmoittanut Edinburghissa 12 päivänä joulukuuta 1992 pitämässään kokouksessa, että tutkimus- ja kehityskulujen kehityksen olisi vastattava rahoitusnäkömiä koskevan ehdotuksen 3 otsakkeeseen sisältyviin sisäisiin politiikkoihin myönnettyjen menojen yleistä kehitystä ja sijoitettava edelleenkin sen kokonaismäärän puolenvälin ja kahdenkolmasosan välille,

puiteohjelma pannaan täytäntöön erityisohjelmien avulla,

arviointi- ja valvontatoimia olisi tehostettava ja laajennettava teknologista tutkimusta ja kehitystä (RTD) koskevan politiikan mahdollisimman suuren tehokkuuden varmistamiseksi,

puiteohjelman edistymistä olisi tutkittava jatkuvasti ja järjestelmällisesti; komission on esitettävä Euroopan parlamentille ja neuvostolle vuosikertomus tämän puiteohjelmaan sisältyvien toimien täytäntöönpanosta; myös ohjelman hallintaa ja toteutettujen toimien edistymistä olisi arvioitava itsenäisesti ennen kuin komissio esittää ehdotuksensa seuraavasta puiteohjelmasta,

perustamissopimuksen 7 artiklan kolmannen alakohdan mukaisesti olisi suunniteltujen toimien toteuttamiseen tarvittavat rahoitusvarat arvioitava, sanotun kuitenkaan rajoittamatta ohjelmien täytäntöönpanemiseksi tarvittavien varojen kirjaamista vuosittaisen budjettimenettelyn yhteydessä,

tässä puiteohjelmassa määrätyn ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaan harjoitetun tutkimus- ja koulutustoiminnan johdonmukaisuuden varmistamiseksi olisi päätös Euroopan yhteisön neljänestä teknologista tutkimus- ja kehitystoimintaa koskevasta puiteohjelmasta tehtävä samaan aikaan kuin tästä puiteohjelmasta ja yhtä pitkäksi ajaksi, ja

komissio on kuullut tieteellis-teknistä komiteaa, joka on antanut lausuntonsa,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

1. Hyväksytään monivuotinen yhteisön ydinalan tutkimus- ja koulutustoimintaa koskeva puiteohjelma kaudeksi 1994–1998.

2. Puiteohjelma käsittää kaiken teknologisen tutkimus- ja kehitystoiminnan, mukaan lukien havainnollistamista, kansainvälistä yhteistyötä, tulosten levittämistä ja hyödyntämistä sekä koulutusta koskevat hankkeet, seuraavilla aloilla:

— ydinfission turvallisuus,

— hallittu lämpöydinfuusio.

3. Tähän puiteohjelmaan tarvittavan yhteisön osarahoi-
tuksen määräksi on arvioitu 1254 miljoonaa ecua. Tästä summasta on ohjeellisesti varattu 617 miljoonaa ecua kaudelle 1994–1996 ja 637 miljoonaa ecua kaudelle 1997–1998. Viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 1996 puiteohjelman täytäntöönpanon edistymistä, sen vaikutusta yhteisön teollisuuden kilpailukykyyn kansainvälisellä tasolla, kustannus-hyöty -suhdetta ja Euroopan yhteisön rahoitusnäkömiä kehitystä arvioituaan neuvosto arvioi uudelleen perustamissopimuksen 7 artiklassa määriteltyä menettelyä noudattaen edellä mainitun summan, jonka se voi tarvittaessa korottaa 1359 miljoonaan ecuun, sanotun kuitenkaan rajoittamatta perustamissopimuksen 7 artiklan kolmannen kohdan soveltamista.

Varojen alustava jakautuminen kahden edellä tarkoitettun alan välillä esitetään liitteessä I.

4. Puiteohjelman täytäntöönpanoon sovellettavat valintaperusteet esitetään liitteessä II.

5. Liitteessä III vahvistetaan ne tieteelliset ja teknologiset tavoitteet, jotka pyritään saavuttamaan toiminnalla edellä mainittujen perusteiden mukaisesti, vastaava tärkeysjärjestys sekä osoitetaan toiminnan yleiset suuntaviivat.

2 artikla

Puiteohjelma toteutetaan erityisohjelmien avulla, jotka hyväksytään perustamissopimuksen 7 artiklan mukaisesti. Kussakin erityisohjelmassa vahvistetaan sen täsmälliset tavoitteet liitteessä III tarkoitettujen tieteellis-teknisten tavoitteiden mukaan, määritellään sen täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt, vahvistetaan sen kesto ja arvioidaan tarvittavat varat.

Tämän puiteohjelman täytäntöönpano voi myös johtaa yhteistyösopimusten tekemiseen kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen kanssa perustamissopimuksen 101 artiklan mukaisesti.

3 artikla

Yhteisön osarahoitukseen sovelletaan tämän puiteohjelman osalta teknologisen tutkimuksen ja kehityksen (RTD) rahoittamiseen liittyvissä Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen erityisissä säännöksissä annettuja yksityiskohtaisia sääntöjä, joita täydennetään tämän päätöksen liitteen IV määräyksillä.

4 artikla

1. Komissio arvioi jatkuvasti ja järjestelmällisesti ja tarvittaessa ulkopuolisten itsenäisten asiantuntijoiden apua käyttäen puiteohjelman edistymisen liitteissä II ja III vahvistettuihin perusteisiin ja tavoitteisiin nähden. Se arvioi erityisesti sitä, onko tavoitteet, tärkeysjärjestys ja

rahoituskeinot mukautettu tilannekehitykseen. Tarvittaessa se antaa ehdotuksia, joiden tarkoituksena on mukauttaa tai täydentää puiteohjelmaa tarkastusten tulosten mukaan.

Komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle vuosikertomuksen tämän puiteohjelman mukaan harjoitettujen toimien täytäntöönpanosta.

2. Komissio antaa itsenäisten asiantuntijoiden arvioida viiden arviointia edeltävän vuoden aikana harjoitettujen yhteisön toimien hallintaa ja edistymistä. Sen on annettava arviointi johtopäätöksineen tiedoksi Euroopan parlamentille, neuvostolle ja talous- ja sosiaalikomitealle ennen seuraavaa puiteohjelmaa koskevan ehdotuksensa esittämistä.

3. Muun muassa puiteohjelman täytäntöönpanon kannattavuuden varmistamiseksi kutakin erityisohjelmaa seurataan järjestelmällisesti ja tarvittaessa itsenäisten ulkopuolisten asiantuntijoiden avulla, ja mainittua ohjelmaa arvioidaan sen päätyttyä 2 artiklassa tarkoitettuihin täsmällisiin tavoitteisiin nähden; kyseistä arviointia koskevista menettelyistä määrätään vastaavia erityisohjelmia koskevassa päätöksessä.

Tehty Luxemburgissa 26 päivänä huhtikuuta 1994.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

G. MORAITIS

LIITE I

PUITEOHJELMA (1994–1998): SUMMAT JA NIIDEN OHJEELLINEN JAKAUTUMINEN

	Miljoonaa ecua (nykyisen hintatason mukaan)
Ydinfission turvallisuus	414
Hallittu lämpöydin fuusio	840
<i>Tarvittavaksi katsottu summa</i>	1 254 ⁽¹⁾ ⁽²⁾

⁽¹⁾ Josta 300 miljoonaa ecua YTK:n toimintabudjetille seuraavasti jaettuna: Ydinfission turvallisuus: 254 miljoonaa ecua; hallittu lämpöydin fuusio: 46 miljoonaa ecua.

⁽²⁾ Mahdollisuus korottaa summaa 1359 miljoonaan ecuun 1 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

LIITE II

YHTEISÖN TOIMIEN VALINTAPERUSTEET

Yhteisön tutkimus-, koulutus- ja havainnollistamistoimien olisi täydennettävä jäsenvaltioissa toteutettuja toimia ja keskityttävä tarkoin määriteltyihin tavoitteisiin. Hankkeet valitaan niiden tieteellis-teknisen tason perusteella. Toimien olisi:

- vahvistettava yhteisön teollisuuden teknologista perustaa ja hankittava sille kilpailukykyä kansainvälisellä tasolla lisäävää tietämystä ja taitotaitoa

ja /tai

- myötävaikutettava perustamissopimuksessa määriteltyjen politiikkojen täytäntöönpanoon.

Yhteisö osallistuu toissijaisuusperiaatteen mukaisesti ainoastaan jos, ja siinä määrin kuin, jäsenvaltiot eivät pysty saavuttamaan suunnitellun toiminnan tavoitteita riittävällä tavalla ja toimintaa voidaan toteuttaa suunnitellun toimen laajuuden tai vaikutusten vuoksi paremmin yhteisön tasolla.

Yhteisön toiminta ei saa ylittää tasoa, joka riittää perustamissopimuksen tavoitteiden saavuttamiseen.

Toimien olisi tuettava yhteisön yleisten tavoitteiden toteutumista, energianhankintaa ja yhteisön kansalaisten elämänlaadun parantamista.

Toimet olisi valittava yksityiskohtaisen ennakoarvioinnin perusteella. Niiden olisi tuotettava myös hyötyä (arvonlisää) lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ja mahdollistettava mahdollisimman suuri tehokkuus kuluihin nähden siten, että suunnitellut keinot suhteutetaan asetettuihin tavoitteisiin. Tutkimustoimien olisi edelleen liityttävä geneeriseen ja kilpailua edeltävään tutkimukseen perustamissopimuksen liitteessä I tarkoitetuilla aloilla.

Yhteisön osallistumisen olisi perustuttava erityisesti seuraaviin perusteisiin:

- hyvin laajamittainen tutkimus, jossa jäsenvaltiot eivät voisi tai voisivat vain vaivoin hankkia tarvittavan rahoituksen ja henkilöstön,
- tutkimus, jonka toteuttaminen yhdessä tarjoaisi ilmeisiä etuja silloinkin, kun otetaan huomioon kaikkeen kansainväliseen yhteistyöhön erottamattomasti kuuluvat lisäkustannukset,
- tutkimus, jonka avulla on mahdollista tietyllä alalla kansallisella tasolla tehdyn työn täydentävän merkityksen ansiosta saada aikaan huomattavia tuloksia koko yhteisön kannalta sellaisissa ongelmata-pauksissa, joissa ratkaisu edellyttää erityisesti maantieteellisesti laajamittaista tutkimusta,
- tutkimus, joka edistää sisämarkkinoiden toteuttamista ja tutkimus, joka tähtää tarpeen vaatiessa yhdenmukaisten vaatimusten ja standardien laadintaan,
- tutkimus, joka edistää yhteisön taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja suosii sen tasapainoista kokonaiskehitystä tieteellis-teknisen laadun tavoitetta noudattaen,
- tutkimustoimet, jotka edistävät eurooppalaisten tieteellis-teknisten voimavarojen liikkuvuutta tai parantamista ja toimet, jotka tehostavat kansallista teknologian tutkimusta ja kehitystä (RTD) koskevien ohjelmien, kansallisten ohjelmien ja yhteisön teknologista tutkimusta ja kehitystä (RTD) koskevien ohjelmien sekä yhteisön ohjelmien ja muissa kansainvälisissä yhteisöissä toteutettujen toimien yhteensovittamista.

LIITE III

TIETEELLIS-TEKNISET TAVOITTEET

Yhteisön tukeman ydinalan tutkimuksen ja koulutuksen täytäntöönpano suoritetaan kahdella pääasiallisella tavalla: toisaalta keskittämällä rahoituskeinot liitteessä II esitettyjen perusteiden mukaan valittuihin määrällisesti rajoitettuihin teemoihin (kustannusten jakoperiaate); toisaalta parantamalla asianmukaisin keinoin kansallisten teknologian tutkimusta ja kehitystä (RTD) koskevien ohjelmien keskinäistä ja kansallisten ohjelmien ja yhteisön teknologian tutkimusta ja kehitystä (RTD) koskevien ohjelmien yhteensovittamista.

Erityisesti jäljempänä tarkoitettuja keinoja voitaisiin käyttää rinnakkain perinteisten tähän asti yhteisön toiminnan yhteydessä rakennettujen verkostojen kanssa:

- yhtenäistointipiirit, jotka perustuvat edellisissä puiteohjelmissä käytettyyn fuusio-ohjelmamalliin. Jäsenvaltiot auttavat komissiota tunnistamaan yhtenäistointiaan, jonka rahoitustuki varmistetaan yhteisön keinot yhdistämällä, liitettävät laboratoriot tai laitokset. Myös muita suuria eurooppalaisia tutkimustoimielimiä voidaan kutsua osallisiksi,
- yhtenäiset verkostot, jotka komissio on järjestänyt aikaisemmin tehdyn perusteella, esimerkiksi kolmannen puiteohjelman biolääketieteelliset tutkimusohjelmat,
- teemaverkostot, jotka kokoavat annetun teknologisen tai teollisen tavoitteen mukaan valmistajat, käyttäjät, yliopistot ja tutkimuskeskukset tietämyksen ja teknologioiden yhdentämisen ja siirron helpottamiseksi ja markkinoiden tarpeiden huomioimiseksi paremmin. Nämä verkostot järjestetään yhteisön tuella. Ne laaditaan perustaksi aloitteidenteilte ja hallinnalle.

YTK voi myötävaikuttaa uuden lähestymistavan täytäntöönpanoon. Koska se on itse osallisena ydintutkimuksessa ja osallistuu läheisesti yhteisön politiikan määrittämiseen ja täytäntöönpanoon, sillä voisi sen toimivaltaan kuuluvilla tieteellis-teknisillä aloilla olla tärkeä rooli sellaisten verkostojen tai piirien järjestämisessä, joihin kuuluu jäsenvaltioiden julkisia ja yksityisiä laboratorioita.

Lisäksi YTK kilpailee asteittain muilla kuin suorilla toimilla puiteohjelman toiminnan perusteella saatavilla olevasta rahoituksesta.

Havainnollistamishankkeiden osalta tavoitteena on uuden teknologian teknisen toteutettavuuden sekä tarvittaessa sen mahdollisten taloudellisten etujen osoittaminen. Näiden kilpailua edeltävien hankkeiden olisi sinällään koskettava pääasiassa uusien teknologioiden täytäntöönpanoa ja kutsuttava osallistujiksi sekä tuottajia että käyttäjiä.

Jäljempänä seuraavissa kappaleissa esitetään toteutettavien toimien tieteellis- teknologinen sisältö sekä ne syyt, joiden vuoksi ne on sisällytetty puiteohjelmaan 1994–1998.

Ydinfission turvallisuus

Tavoitteena on varmistaa kaiken ydinalaan liittyvän toiminnan turvallisuus oli sitten kyse fissiopohjaisesta sähköntuottamisesta, radioaktiivisuuden tai ionisoivan säteilyn käyttämisestä tai luonnollisesta radioaktiivisuudesta. Sähköteollisuuden saavuttamasta edistyksestä huolimatta Tshernobylin onnettomuus toi esille tarpeen aloittaa erityisteemoja koskeva tutkimus yhteistyössä Keski- ja Itä-Euroopan ydinturvallisuusasiantuntijoiden kanssa. Näin ollen olisi vahvistettava ydinvoimaa vaihtoehtona osoittamalla kykymme sen hallintaan sen kaikilla sovellusaloilla. Ydinalan hallinta olisi osoitettava seuraavilla ensisijaisilla painopistealueilla:

- dynaamisen lähestymistavan kehittäminen ydinturvallisuudessa, jolla myötävaikutetaan ”turvallisuus-kulttuurin” vakiintumiseen maailmanlaajuisesti,
- suurten eurooppalaisten laitosten yhteiskäyttö, jonka avulla ymmärretään paremmin ydinpolttoainekierto ja ydinjätteisiin liittyvät ratkaisevan tärkeät ilmiöt,
- ydinturvallisuustekniikan kehityksen jatkaminen,
- säteilysuojan liittäminen ihmisen ja ympäristön kokonaissuojajärjestelmään.

Ensimmäisen tavoitteen osalta ja läheisessä yhteistyössä toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa toiminta-alat käsittävät uusien tarkastus- ja valvontajärjestelmien tutkimuksen, vakaviin onnettomuuksiin liittyvät ilmiöt ja niistä ihmiselle ja ympäristölle aiheutuvat seuraukset sekä uusien innovaatiota edustavien reaktoreiden turvallisuusominaisuuksia koskevat tutkimukset. Laitosten vanheneminen ja niiden ylläpitäminen toiminnassa edellyttävät täydentäviä tutkimuksia tutkimusverkostossa. Tarkoituksena on harjoittaa tutkimusta ja yhtenäistä toimintaa kansallisten viranomaisten kanssa yhteisön laitosten purkamiseen ja laitosten korjaamiseen liittyvien määrättyjen ilmiöiden osalta.

Toisen tavoitteen osalta muun muassa YTK:n toteuttamat ydinpolttoainekiertoa ja radioaktiivisia jätteitä koskevat työt kohdistuvat ydinpolttoaineen turvallisuuteen liittyviin ongelmiin, loppuvarastointiin ja aktinideihin. Standardointia edeltävää työtä kehitetään. Kaikkien jäsenvaltioiden tutkijoiden mahdollisuuksia osallistua maanalaisten koelaitosten yhteiskäyttöön on lisättävä.

YTK:ssa suojoitoimenpiteiden alalla erityisesti kansallisissa laboratorioverkostoissa tehtyjen tutkimusten tarkoituksena on saada tai kehittää tuloksia sellaisten uusien tekniikoiden osalta, joita tarvitaan varmistamaan suojoitoimenpiteitä koskevien velvoitteiden noudattaminen perustamissopimusten mukaan ja edistämään ydinaseiden ydinsulkusopimuksesta johtuvien velvoitteiden noudattamista. Lisäksi YTK tukee edelleen komissiolle tällä alalla kuuluvien tehtävien suorittamista sekä osallistuu yhtenäisen ja luotettavan kansainvälisen suojoitoimenpiteiden valvontajärjestelmän käyttöönottamiseen yhteistyössä Kansainvälisen atomienergiajärjestön (AIEA) ja tällaisen järjestelmän edistämisestä kiinnostuneiden kolmansien maiden kanssa.

Säteilysuojan alalla säteilylle altistumisen alullepanemien biologisten mekanismien perinpohjainen ymmärtäminen on edelleen avaintekijä alhaisten annosten vaikutuksen tarkempaan määrittämiseen sekä saastuneilla alueilla suoritettavien epidemiologisten tutkimusten toteuttamiseen. Ihmisen ja hänen ympäristönsä suojaamisen tavoitteena on edelleenkin vähentää kaikenlaista altistumista ottaen huomioon yhteiskunnalliset ja taloudelliset rajoitteet. Olisi erityisesti tutkittava radioaktiivisuuden siirtymistä ympäristössä ja kehitettävä huippuunsa parempia altistumisen arviointimenetelmiä, joiden avulla voitaisiin paremmin arvioida ja hallita ionisoivaan säteilyyn liittyviä riskejä, jotta voitaisiin tehokkaammin vähentää ja jopa ehkäistä terveydelle haitallisia vaikutuksia.

Onnettomuudesta tai Keski- ja Itä-Euroopassa, erityisesti Tshernobylistä, toteutetuista riittämättömistä toimintamenettelyistä aiheutunutta radioaktiivista saastumista koskevat ongelmat edellyttävät yhteistyötä näiden maiden kanssa. Kansainvälisistä keskuksista muodostuvan verkoston luominen vahvistaa kansainvälistä yhteistyötä ja edistää kahdensivulisten ja kansainvälisten aloitteiden parempaa yhteensovittamista.

Ydinfission turvallisuuteen liittyvien seikkojen osalta, jotka kiinnostavat erityisesti Keski- ja Itä-Euroopan maita sekä entisen Neuvostoliiton itsenäisiä valtioita, näiden maiden tutkimuslaboratoriot ja -instituutit on tarkoitus saada osallistumaan työhön. Yhteisö voi myöntää varoja osallistumisen, jonka yksityiskohtaiset säännöt annetaan erityisohjelmaa koskevassa päätöksessä, helpottamiseksi.

Hallittu lämpöydin fuusio

Pitkän aikavälin tavoitteena yhteisön toiminnassa, jossa yhdentyvät kaikki jäsenvaltioissa (sekä Ruotsissa ja Sveitsissä) suoritettut fuusion magneettista koossapitoa koskevat tutkimukset, on toteuttaa yhteisesti varmoja ja ympäristöä kunnioittavia reaktoriprototyyppejä, joiden avulla voidaan rakentaa taloudellisesti toteuttamiskelpoisia ja kuluttajien tarpeita vastaavia sähkövoimaloita. Tässä yhteydessä kiinnitetään erityisesti huomiota sähkön tuottajien vaatimuksissa esiintyviin rajoitteisiin. Tavoitteen saavuttamiseksi vaadittava aika ja voimavarojen laajuus vaativat yhteisön toimintaan liittyneen järjestöverkon täydellistä koheesiota ja fuusiota koskevien suurien yhteisön ulkopuolisten ohjelmien kanssa tehtävän yhteistyön täydellistä hyödyntämistä.

Turvallisuus- ja ympäristökysymyksillä on keskeinen rooli reaktoriprototyypin kehittämiseen pyrkivään strategiaan kuuluvien mittavien toimenpiteiden toteuttamisessa. Kaudella 1994–1998 on tarpeen kehittää samanaikaisesti kolmea toimintateemaa kyseisen strategian täytäntöönpanemiseksi: Next Step -toiminta ensimmäisen havaintoreaktorin toteuttamiseksi; käsitteiden kehittäminen ja parantaminen plasmafysiikassa ja -tekniikassa seuraavaa vaihetta varten, joka on havaintoreaktori; pitkän aikavälin teknologia, joka on olennainen tekijä etenemisessä kohti fuusion käyttöä energialähteenä.

Kaudella 1994–1998 Next Step -toiminnan tavoitteena on laatia suunnitelmat koereaktorista kansainvälisen ITER-sopimuksen yhteydessä, johon kuuluu neljä osapuolta: Euratom, Japani, Venäjän liittotasavalta ja Yhdysvallat. Euratomin osalta toiminta, lukuun ottamatta osallistumista "Joint Central Team" -toimintaan, koordinoidaan NET:in kautta ja se tapahtuu yhdistysten, teollisuuden (kasvavan osallistumisen muodossa), Joint European Torus -yhteisyrityksen ja YTK:n toimesta.

Next Step -hankkeen toteuttamiselle etsitään mahdollinen eurooppalainen sijaintipaikka. Joint European Torus -yhteisyritys päättyy tritiumiin liittyvän toimintavaiheen jälkeen; asiantuntemus siirretään eteenpäin erityisesti ITER:ille; käytettävissä olevia varusteita käytetään myöhemmin määriteltävissä järjestöissä yhteisissä.

Ennen kuin tehdään lopullinen päätös Next Step -toimintaan liittyvään rakentamiseen kohdistettavista varoista, ja periaatteessa viimeistään 1996 olisi aloitettava fuusiota koskevien näkymien täsmällinen ja itsenäinen arviointi, jonka johtopäätösten perusteella voidaan arvioida todellista edistymistä ohjelmassa tarkoitettujen perimmäisten tavoitteiden saavuttamisessa.

Yhdistykset jatkavat niiden käsitteiden optimointia, jotka muodostavat tokamaks-reaktoreiden ja vastaavanlaisten muodostelmien perustan; olemassaolevien laitteiden uudenaikaistaminen sekä uusien laitteiden, esimerkiksi stellaraattorin rakentaminen, olisi tarpeen. Mahdollisuutta käyttää muita fuusioreaktoreita tutkitaan. Pitkällä aikavälillä kehiteltävät teknologiat koskevat tritiumhyötövaippoja, materiaaleja, turvallisuutta ja tarvetta käyttää luotettavaa robotikäsittelyä joidenkin reaktoreiden yhteydessä; erityislaboratoriot, erityisesti YTK:n laboratorio, myötävaikuttavat tritiumin käyttöturvallisuuden osoittamiseen.

Tutkimustoimet kohdistetaan edelleenkin magneettisella koossapidolla tapahtuvaan hallittuun lämpödinfuusioon. Perehtymistä muihin hallitun lämpödinfuusion lähestymistapoihin, erityisesti inertiaaliseen koossapitoon, jatketaan.

Tutkimuksen ja koulutuksen välistä yhteistoimintaa kehitetään. Tiedemiesten liikkuvuutta lisätään erityisesti yhtenäistämintapiireissä, joihin kuuluu useita yhteisiin hankkeisiin osallistuvia yhdistyksiä. Ohjelman hajautettua hallintaa jatketaan.

LIITE IV

YHTEISÖN OSARAHOITUSTA KOSKEVAT YKSITYISKOHTAISET SÄÄNNÖT

1. Yhteisön osuus teknologian tutkimukseen ja kehitykseen (RTD) liittyvien yritysten toimien rahoittamiseen erityisohjelmissa on seuraava:

a) Epäsuorat toimet

- toimet jaettua kustannusvastuuta noudattaen kolmansien osapuolten⁽¹⁾ kanssa:
 - teknologian tutkimukseen ja kehitykseen liittyvien hankkeiden osalta yhtenäistämintapiirien hankkeet mukaan lukien: korkeintaan 50 prosenttia hankkeen kustannuksista ja vähenevä osuus sitä mukaa kuin hanke lähestyy markkinoita. Niille yliopistoille, ylemmille korkeakouluille ja muille tutkimuskeskuksille, jotka eivät pidä analyyttistä kirjanpitoa, maksetaan korvaus 100 prosentin kustannusvastuun perusteella lisäkustannuksista,
 - temaattista asiantuntemusta vaativat verkostot, tutkijoiden koulutus ja liikkuvuus: 100 prosenttia lisäkustannuksista,
 - valmistelu-, osallistumis- ja tukitoimenpiteet 100 prosenttiin asti toimenpidekustannuksista,
 - yhtenäiset toimet

Yhtenäiset toimet, jotka käsittävät teknologian tutkimusta ja kehitystä koskevien hankkeiden, esim. yhtenäisverkostot, yhteensovittamisen: 100 prosenttiin asti yhtenäistämiskustannuksista.

b) Suorat toimet

YTK:n toteuttamat suorat toimet, jotka muodostuvat teknologian tutkimusta ja kehitystä (RTD) koskevista ohjelmista tai niiden osista sekä Euratomin perustamissopimuksen täytäntöönpanemiseen tarvittavasta tieteellis-teknisestä avustustoiminnasta, jotka vaativat YTK:n puolueettomuutta: tavallisesti 100 prosenttia tutkimuskustannuksista.

Näistä yleisistä säännöistä voidaan poiketa ainoastaan kussakin erityisohjelmassa esitetyin edellytyksin.

2. Yksityiskohtaiset säännöt yhteisön osuudesta yhteisen Joint European Torus -yhteisyrityksen ja ITER:in toiminnassa määritellään hallittua lämpödinfuusiota koskevassa erityisohjelmassa.

⁽¹⁾ YTK yhdessä jäsenvaltioihin sijoittautuneiden kumppaneiden kanssa voi osallistua toimiin kustannusjakoa noudattaen samoin perustein kuin kolmannet osapuolet.